

מרכז מנומדין

למשפט יהודי ודמוקרטי

סיכום פעילות

יולי - דצמבר 2024

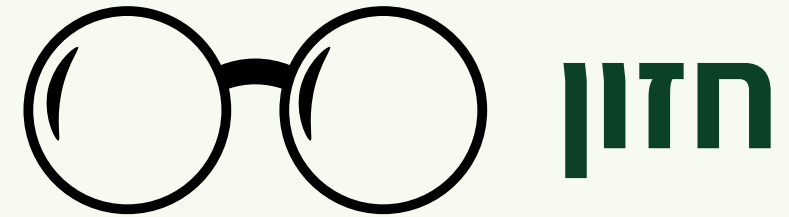

MENOMADIN
foundation

מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי
مركز منومادين للقضاء اليهودي والديمقراطي
Menomadin Center for Jewish & Democratic Law

הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בראל

חזון

זהותה היהודית והדמוקרטית של מדינת ישראל מהווה
מקור לשותפות ולשגשוג

משימה

פיתוח תשתית משפטית ואקדמית לחיבור מרכיבי הזהות
הישראלית ושילובה בשיח הציבורי

בנית הסכמות

מדיניות ציבורית

פעילות חינוכית

דרכי פעולה

בניית הסכמות בחברה הישראלית

מנומדין
MENOMADIN
foundation

תחום בניית ההסכמות | פיתוח תשתית רעיונית, מחקר ונתונים

מדד ההסכמות

מדד ההסכמות: מחקר עומק מתמשך של היחסים הבין-קבוצתיים בחברה הישראלית, בגלי מדידה חוזרים, לשם גיבוש תמונת מצב חברתית מעמיקה והכוונה מושכלת של פעילות המרכז.

בימים אלו מושלם גל המדידה השביעי של המדד, הפעיל מאז שנת 2019.

תחום בניית ההסכמות | פיתוח תשתית רעיונית, מחקר ונתונים

קבוצת חשיבה ומחקר רב-תחומית: פיתוח כיווני מענה לאיום הקיטוב בישראל – קבוצת מחקר רב-תחומית וחדשנית, אשר גיבשה רשת מומחים לתופעת הקיטוב בישראל, לצורך גיבוש כיווני מענה ייעודיים ומבוססי מחקר, לאיום מרכזי הניצב בפני החברה הישראלית. הקבוצה קיבלה את חסות מיזם "מחליפים מילה" - יוזמת הנשיא לשיח ישראלי.

חברי הקבוצה השתתפו בסדרת מפגשים בה שמעו הרצאות מחוקרים מובילים בתחומם, וקיימו דיונים בנושא. בימים אלו, עמלים חברי הקבוצה על פיתוח מחקר אישי המציע כיווני מבט חדשים וחיוניים על תופעת הקיטוב ואופני התמודדות עם התופעה, המותאמים למדינת ישראל ולזהותה המורכבת. המאמרים עתידיים להתפרסם בין היתר בכרך משותף של המרכז עם סדרת הספרים "ישראלים" של מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות והוצאת למדא של האוניברסיטה הפתוחה.

מדגם מכיווני המחקר של חברי הקבוצה הוצג בכנס האגודה הישראלית למשפט וחברה, ביום 30/1/2025.

תחום בניית ההסכמות | פיתוח תשתית רעיונית, מחקר ונתונים

"לפיכך נתכנסנו": שיתוף הציבור בבניית הסכמות כאבן יסוד בגיבוש חוקה לישראל

מאמר המשלב תובנות מהעולם החוקתי ועולם בניית ההסכמות, שעובד גם לנייר עמדה, מציע מנגנון להטמעת הליכי בניית הסכמות ושיתוף ציבור בכל הליך חוקתי עתידי שיחל בישראל.

המאמר נכתב על-ידי פרופ' שחר ליפשיץ, ראש המרכז; עו"ד דניאל שטאובר, מנהל המרכז; וד"ר צילי אליצור-נאה, ראשת תחום בניית הסמכות במרכז.

המאמר הוצג בכנס האגודה הישראלית למשפט וחברה ביום 27/10/2024 ובאוניברסיטה העברית ביום ובכנס "פתרונות למשבר החוקתי" ביום 28/1/2025, והוגש לשיפוט בכתב העת "משפטים".
נייר העמדה הוגש במסגרת פרויקט "חוקה רזה" של המכון למדיניות העם היהודי.

כיצד ניתן להתקדם לפתרון המשבר החוקתי בישראל?

המשבר הפוליטי והחברתי שפוקד את ישראל בשנים האחרונות העלה לשולחן הדיונים שאלות יסודיות משפטיות המטלות לכלל המשחק החוקרי, לאזנים נבלימים בין הרשויות, למעמד חוקי היסוד ולמצבה החוקתי של מדינת ישראל המחולקת. החריפה שהתעוררה בשנת 2023, שרוב מלחמת חרבות ברזל, לא שככה ובעת האחרונה חזרה שוב לקדמות הדיון האזכור. על רקע זה, בכנס שזורה של חוקרים וחוקרים לדיון באפשרויות שונות לחידוש המשבר החוקתי בישראל ולפתרון המשבר החוקתי. הבכנס יתקיים בשיתוף עם כתב העת "משפטים".

בהשתתפות:

פרופ' נטע ברוק-קורן
"אסיפה מכוננת לישראל בין הרצון למצוי" (עם פרופ' חמי לונד וד"ר תרצה קלמן)

פרופ' שחר ליפשיץ ועו"ד דניאל שטאובר
"לפיכך נתכנסנו": בניית הסכמות ושיתוף הציבור כאבן יסוד בגיבוש חוקה לישראל" (עם ד"ר צילי אליצור-נאה)

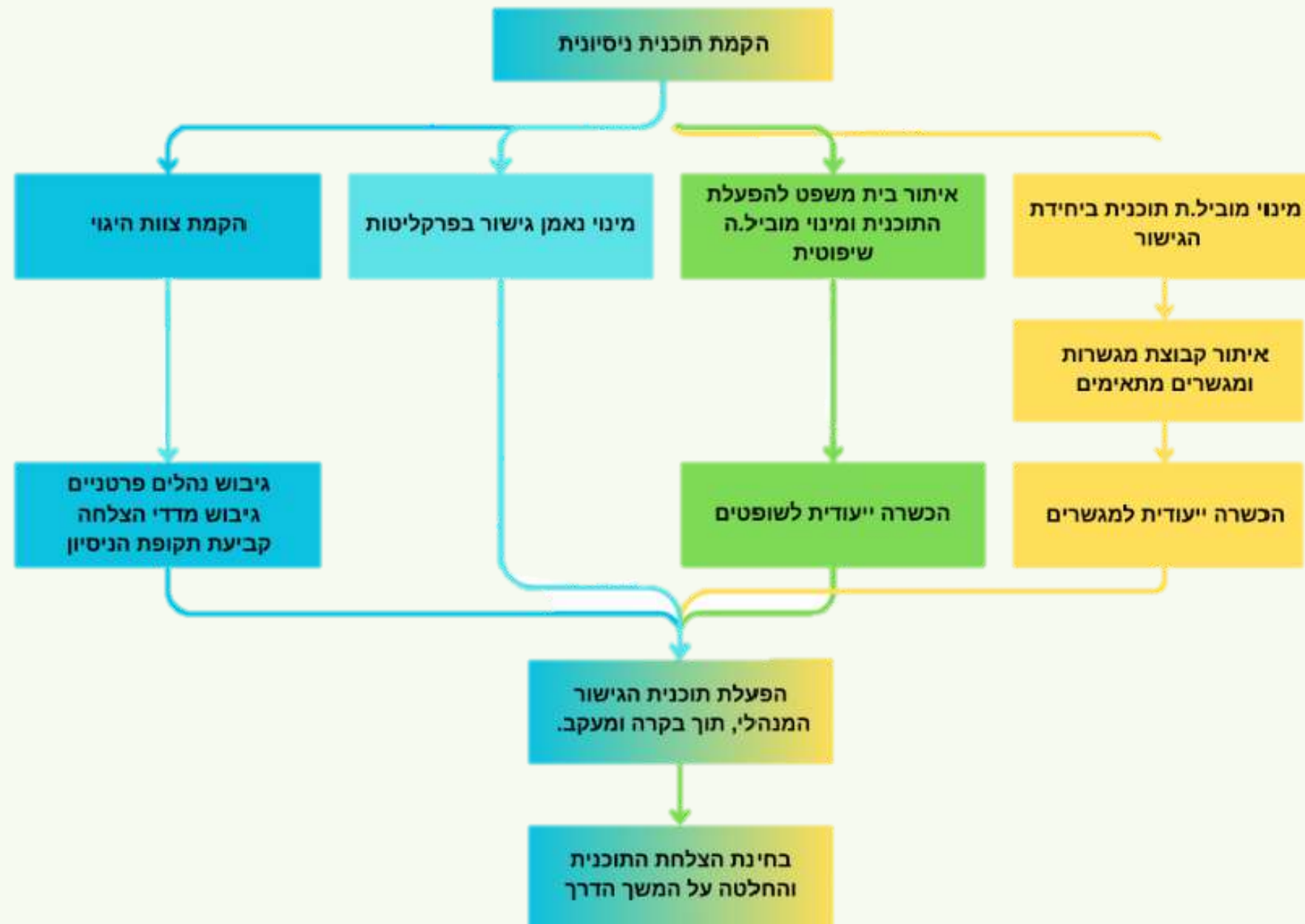
ד"ר אורי אהרנסון, פרופ' איתי בר-סימן סוג ד"ר רותית לוי-שנדר
"הקפאה לשם המשורה: הצעת חוק יסודי שיצבס ההליך החוקתי"

ד"ר אסף שפירא ופרופ' יניב רוזנאי
"לפתוח את שיטת הבחירות: על אחריות, ייצוגיות, והצבעה בפקק פתוח לסחבה"

הכנס יערך ביום שלישי 28 בינואר 2025 בשעה 17:00 חדר 333, בניין חשין הפקולטה למשפטים קמפוס הר הצופים

לקבלת אישור בכנס חדר-פעמי לחינוך האוניברסיטה, יש לשלוח שם מלא, מספר רכב ומספר טלפון בידי לכתובת: yardenrev@savion.huji.ac.il

בניית ההסכמות | קידום מדיניות ציבורית

הצוות רב-מגזרי לבחינת שילוב גישור בהתדיינות בסכסוכים מנהליים, בו חברים גורמי מפתח ממגזרים שונים ובהם רשויות רלוונטיות, לשכת עורכי הדין, ארגון המגשרים, מוזאיקה ומומחים, פרסם מסמך מסכם, הכולל את המלצותיו לתוכנית ניסיונית לגישור בבית משפט מנהלי.

לאחר מספר פגישות עם בכירים במערכת בתי המשפט, המסמך הופץ לגורמים מקצועיים בכירים במערכת המשפט במטרה לבחון את יישומו.

בניית ההסכמות | קידום מדיניות ציבורית

המסמך הושק בכנס שקיים המרכז ביום 4/9/2024, במעמד ראש לשכת עורכי הדין, היועץ המשפטי להנהלת בתי המשפט, ראש מרכז מנומדין, בכירי משרד המשפטים, נציגי ארגון מגשרי ישראל, מוזאיקה חוקרי אקדמיה וחברי הצוות.

בניית ההסכמות | ליווי קואליציית אחדות

צוות מרכז מנומדין התבקש ללוות את כנס ארגוני האחדות, בו השתתפו כ- 40 ארגונים הפועלים תחת מטה משותף לקידום לכידות בחברה הישראלית בדרכים מגוונות. המרכז סייע בהעמקת הרקע העיוני, האמפירי והתיאורטי של הנושאים שנדונו. בפאנל הפתיחה של הכנס הרצה יו"ר המרכז פרופ' שחר ליפשיץ על אתגרים ערכיים חברתיים ומוסדיים של בניית הסכמות בעת הזאת. להרצאתו קדמה הצגת נתונים ממחקר מדד ההסכמות בחברה הישראלית, שנערך במרכז והוצג בידי ד"ר צילי אליצור נאה. בהמשך האירוע, הנחו פרופ' ליפשיץ וד"ר אליצור נאה שולחנות עגולים בנושאי בניית הסכמות באמצעות מערכת המשפט ואסטרטגיות להפחתת קיטוב.

מדיניות ציבורית בתחומי דת ומדינה

כנסים, אירועים, הרצאות

גישור בסכסוכים מנהליים?

הצגת תוכנית ניסיונית לגישור בבית משפט מנהלי שגובשה בידי צוות בין-תחומי

יום רביעי | א' באלול, תשפ"ד
19:00-17:30 | 4.9.2024

האנף למשפט מקרקעין ע"ש ד"אן ומוריס
בנין (306) | חדר סגל ע"ש פרופ' שלום
לרנר ז"ל (200)

הנכם מוזמנים לכנס בנושא

מתווה לאתגרי הנישואים בישראל

יום חמישי | כ"ח בסיון תשפ"ד
17:30-19:00 | 4.7.2024

אולם כס המשפט 001, בניין משפטים 305

לו"ז הכנס

17:30-17:00 דברי ברכה
פרופ' מיכל אלברשטיין, דיקנית הפקולטה למשפטים

פרופ' שחר ליפשיץ, ראש מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי, הפקולטה למשפטים

ד"ר ראוי אבורביעה, מכללת ספיר

עו"ד קרן הורוביץ, מנכ"לית מרכז רקמן לקידום מעמד האישה, הפקולטה למשפטים

פרופ' אבישלום וסטריק, המרכז האקדמי למשפט ועסקים ברמת גן, עמית מחקר במכון שלום הרטמן

עו"ד חסדי שמעון, מ"מ יו"ר מחוז מרכז לשכת עו"ד

קישור

שני
20:00 - 21:00

ד"ר צילי אליצור נאה בראיון
לתכנית הסכסוכים, יום שני, 09
בספטמבר, 2024

ד"ר צילי אליצור נאה, מנהלת תחום בניית הסכמות, מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי, הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר-אילן על הפיילוט המתגבש לגישורים מנהליים

קידום מדיניות ציבורית | פרויקטים מרכזיים

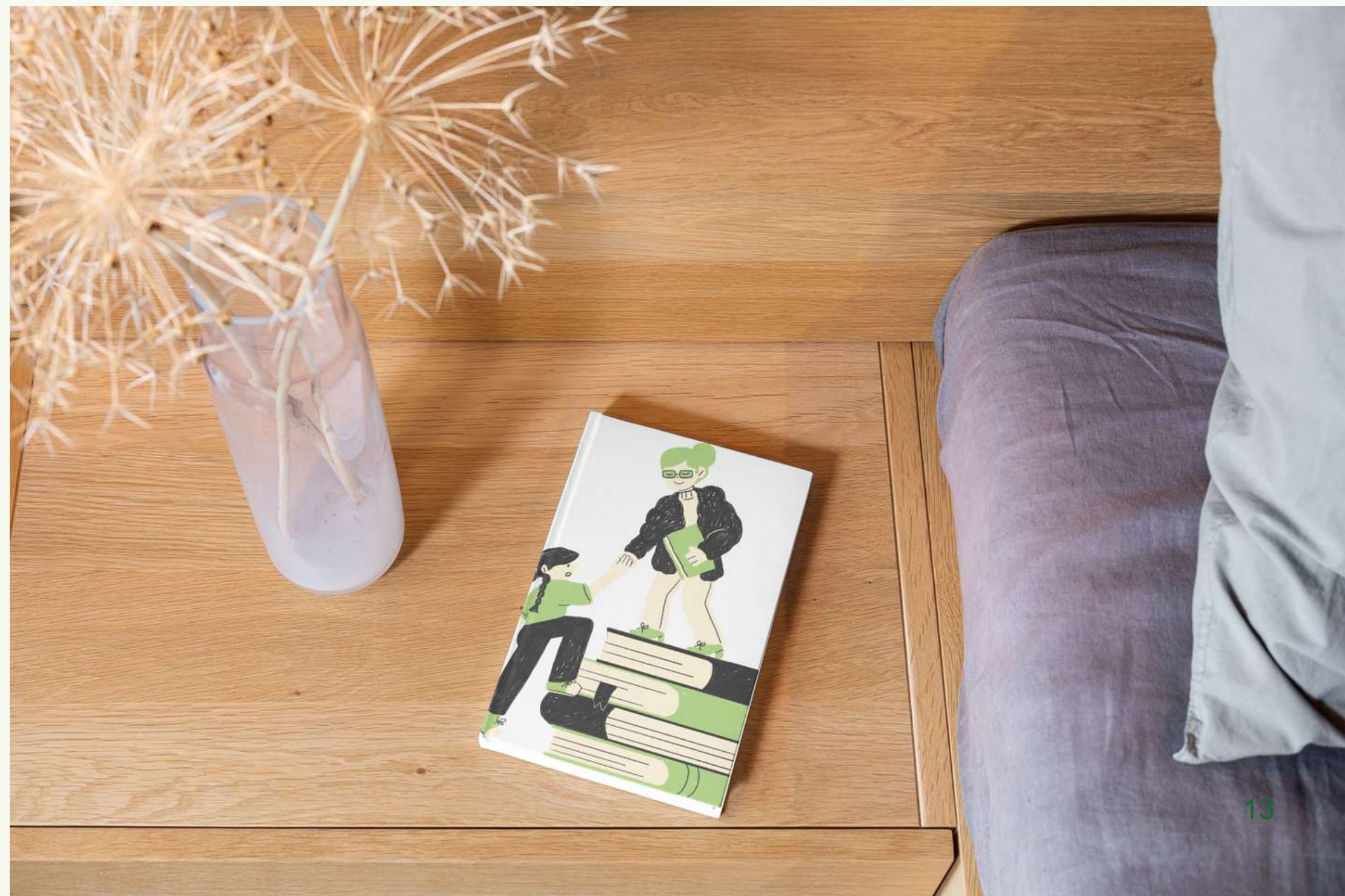
”התפריט” ופרויקט “היום שאחרי”: שותפות בגיבוש הסדרי מדיניות והשתתפות בכנס הצגת המחקר שנערך בשיתוף עם מכון הרטמן, עתים, הרבעון הרביעי ולובי המיליון.

דו”ח הקבוצה בישראל: גיבוש הצעת מדיניות מחדשת, בשיתוף עם מכון עתים. כנס בנושא ייערך באוניברסיטת בר-אילן בחודש מרץ 2025.

סקר עמדות בנושא דת ומדינה בישראל: ייעוץ אקדמי לקראת סקר עמדות שנערך בשיתוף עם לובי המיליון ומכון עתים. מטרת הסקר היא להעריך את עמדות הציבור בנוגע לרפורמות מבניות בשירותי הדת בישראל, בדגש על היום שאחרי מלחמת חרבות ברזל.

ייעוץ משפטי: ייעוץ לארגוני מדיניות בשדה בנושאי משפט, דת ומדינה, לרבות פניות לרשויות, פרשנות פסיקה וכדו’.

פעילות חינוכית לעיצוב דור העתיד של החברה הישראלית

תוכנית התיכונים למנהיגות במשפט

גידול של 150%
לעומת תשפ"ד

400
תלמידים

10
בתי ספר

44
מדריכים

50
פרחי
הוראה

"נהנתי מהדיון על נושאים
שלא רוב לא מצהירים עליהם
בשורה"

"השיחה אורז עם השני וראיית
האחר היו משמעותיים עבורי"

"חיבור בין הקהילות ושלא היה הבדל
והפרידה בין גזע מין וצעות"

100% מהסטודנטים
81% מהתלמידים

העידו כי התוכנית גרמה להם להתעניין
יותר באתגרים של ישראל כמדינה יהודית
ודמוקרטית.

100% מסטודנטים
70% מהתלמידים

העידו שהתוכנית גרמה להם לרצות
להגיע להבנות עם קבוצות שונות
בחברה הישראלית

MENOMADIN
foundation

תכנית עמיתי המרכז

עמיתי המרכז הם שותפים לפעילות המרכז
בכנסים וכעוזרי מחקר.

מפגשים 10

22
סטודנטים

במהלך התוכנית הסטודנטים נפגשו עם
אנשי מפתח בחברה הישראלית ובאקדמיה,
ובהם ראש המרכז, פרופ' שחר ליפשיץ, סגן
ראש המרכז, ד"ר אורי אהרונסון, עו"ד דניאל
שטאובר מנהל המרכז וד"ר אלעד קפלן,
מנכ"ל ארגון "נאמני תורה ועבודה".

MENOMADIN
foundation

